

28.05.2018

Historia literatury

Na początku był ogród... Wirydarze w polskiej poezji barokowej na tle kultury dawnej Europy

Autor/Redaktor: Krystyna Krawiec-Złotkowska

Wydawnictwo:: Wydawnictwo Naukowe Akademii Pomorskiej w Słupsku

ISBN: 978-83-7467-281-8

Monografia Na początku był ogród... pokazuje sposoby mówienia o pięknie ogrodu od antyku grecko-rzymskiego i antyku hebrajskiego do XVII wieku, o reaktywowaniu tradycji i form opisu miejsc szczęśliwych oraz lokuje poszczególne wyobrażenia tych krain w wyobraźni ludzi baroku – „epoki przeciwieństw”.

Monografia Na początku był ogród... pokazuje sposoby mówienia o pięknie ogrodu od antyku grecko-rzymskiego i antyku hebrajskiego do XVII wieku, o reaktywowaniu tradycji i form opisu miejsc szczęśliwych oraz lokuje poszczególne wyobrażenia tych krain w wyobraźni ludzi baroku – „epoki przeciwieństw”. Od lat czekaliśmy na tak ważną publikację, która pokazywałaby atrakcyjność i długie trwanie idei silnie zakorzenionej w myśli filozoficznej i literackiej. Krystyna Krawiec-Złotkowska wywiązała się z podjętego zadania bardzo dobrze, mając świadomość olbrzymiego materiału porównawczego i nawarstwień znaczeniowych opisywanych miejsc na przestrzeni wieków. [...] Jej monografia o barokowych ogrodach (wraz z tradycją mitologiczną, biblijną, metafizyczną...) to książka ważna i inspirująca. Zastosowane metody, a szczególnie filologiczna i komparatystyczna, pozwoliły na właściwą interpretację tekstów. Bogaty kontekst kulturowy, duża wiedza o temacie literatury europejskiej i poprawna szata językowa – oto walory książki adresowanej do historyków idei, literaturoznawców i szerokiego grona badaczy kultury Europy. Rozprawę oceniam bardzo wysoko [...].

(Z recenzji)

Spis treści

Wstęp 3
Rozdział I: Ad fontes... Najstarsze informacje o ogrodach 10
Wybrane przykłady sztuki ogrodowej starożytnego Egiptu 10
Ogrody starożytnego Dwurzecza 13
Perskie raje 19
Ogrody Orientu w polskim kręgu kulturowym 22
Rozdział II: W kręgu tradycji biblijnej 53
Eden i jego kulturowe „inkarnacje” 53 „O

jako piękne, jako śliczne drogi...” Eden i ogrody Nowej Jeruzalem w poezji baroku 66 Getsemani – ogród nad Cedronem 90 „Wyszedł na Górę Oliwną...” Ogrody Męki Chrystusa w poezji baroku 96 Rozdział III: W kręgu mistyki i mistycyzmu 142 Hortus charitatis – źródła i inspiracje 148 „Pragnę być ogrodem, z różnych ziół szlachetnych rojem!” Barokowe inkarnacje świętej Miłości 150 Hortus conclusus – źródła biblijne i tradycja średniowieczna 161 „Panna jest tym Ogrodem, a Ogrodem sporem...” Ogród zamknięty w poezji baroku 166 Rozdział IV: W przestrzeni mitu i mitologii 189 Arkadia jako ogród świata – źródła i konwencje 194 „Gdzie spojrzysz, wszędy pokój cię zaszczyca...” Arkadyjskie ogrody baroku 213 Ogrody mitologiczne – archetypum spatium 248 Mitologiczne inkarnacje ogrodów w poezji barokowej 251 Rozdział V: W przestrzeni zmysłów – ogrody jako źródło zjawisk sensualnych 287 Hortus cupiditatis w kulturze i tradycji literackiej 288 Ujrzeli pyszny ogród... – barokowe sztuczne raje 291 Hortus ludi – źródła motywu i jego kulturowe inkarnacje 333 I tak dzień strawi pięknie swoją zabaweczką... Barokowe ogrody zabaw 336 Rozdział VI: Architektura i estetyka literackich wirydarzy – w kręgu toposów i geopoetyki 374 Topika ogrodu w poezji barokowej 377 Floraria w barokowej „księdze natury” 394 Ogrody barokowe w perspektywie goepoetyki 423 Zakończenie 443 Spis ilustracji 448 Bibliografia: 451 Wykaz artykułów już opublikowanych, których fragmenty (częściowo przeredagowane) wykorzystano w książce: 466 Indeks 467 Streszczenie w j. niemieckim 468 Streszczenie w j. angielskim 468 Streszczenie w j. francuskim 468

Rok publikacji: 2017

Strony: 518

Słowa kluczowe: topos ogrodu, literatura baroku, kultura baroku